

KAKŠNE ZADRUGE?

Neki gospod, ki se prišteva med duhovite, je poslal našemu uredništvu nekaj vrstic, v katerih je skušal dopovedati, da smo pri Növem listu strašno nedosledni: na eni strani govorimo, da bi bilo treba proučiti možnosti združnega organiziranja našega izseljenstva, na drugi pa vihtimo staro geslo "Svoji k svojim!" ter pozivamo izseljence, naj podpirajo naše trgovce in obrtnike — delamo torej propagando za individualna, nezadržna podjetja.

Cprav se oni gospod ne prišteva med prijatelje našega lista, prav radi verjamemo, da je omenjene vrstice napisal v dobri veri. Poroditi so se morale iz prepričanja, da smo imeli v mislih, ko smo govorili o združništvu, kakšno konsumno prodajalno in morda celo kakšno... balincarsko drugo, ki naj bi reševala gospodarske probleme našega izseljenstva v lastni konsumni gostilni.

V takšnem slučaju bi bil seveda Novi list nedočeleden.

Očitek nedoslednosti pa ne drži, ker na "balincarsko" zadrugo, ki bi utegnila izpodrinuti kakšnega našega gostilničarja, nikoli mislili nismo in če tudi ne verjamemo, da bi mogla sedaj kakšna konsumna prodajalna uspešno delovati v naši buenosaireski naselbini.

Kakšne zadruge pa potrebujemo? Naše izseljence, ki žive v Buenos Airesu, moramo razdeliti v dve skupini: v takšne, ki imajo tu zaščitno stalno delo in ki so se torej odločili, da se za stalno naselijo v mestu ali pa najbližji okolici; drugo skupino pa tvorijo oni rojaki, ki stalnega dela nimajo in nanj tudi upati ne morejo ter so prepričani, da bi v poljedelstvu našli varnejšo in boljše bodočnost. In v to skupino spadajo tudi mnogi izmed onih izseljencev, ki živijo v provincah.

Trezn izseljenec, ki namerava živeti v Buenos Airesu, si bo prej ali slej prizadeval, da pride do lastne strehe in se tako reši (četudi šele čez dolgo vrsto let) enega najhujših izdatkov: najemnine.

One izseljenske družine, ki upajo najti v poljedelstvu sigurno gospodarsko bodočnost in samostojnost, za nima pa najbolj, da bi po najbolj ugodnih pogojih dobile zemlje ter si že v naprej zagotovile pogoje za čim boljši gospodarski napredek.

Za prvo skupino bi bila potrebna zadruga za gradnjo izseljenskih hiš, druga skupina pa rabi poljedelske zadruge.

Obe vrsti zadrug, posebno pa drugo (cooperativas agricolas), ki bi bila za naše izseljence gotovo največje važnosti, izrecno predvideva argentinski združni zakon, ki jim nudi velike olajšave in ugodnosti.

O obeh vrstah zadrug bomo še govorili. Danes smo jih samo omenili, da prekrizamo nekoliko račune onim, ki jim je širjenje neutemeljenih govorice nad vse priljubljen posel.

Podčrtati hočemo še dejstvo, da se je obravnavanje združnega vprašanja v našem izseljenstvu začelo na edino pravi način: a predavanji, ki vestransko osvetlujejo združništvo, se ustvarja trdna podlaga za nadaljnje razpravljanje, pri katerem morajo imeti v prvi vrsti besedo trezni in razumni poglavarji naših izseljenskih družin.

REVOLUCIJA V URUGUAYU

Vstaja proti režimu dr. Terre, ki ga obdolžujejo, da je prekršil ustavo in škodoval gospodarstvu republike

V republikli Uruguay je izbruhnila vstaja proti vladi predsednika dr. Terre. Poročila, ki pa niso preveč zanesljiva, ker je vlada vpostavila strogo cenzuro, pravijo, da so se v raznih notranjih krajih republike zbrale oborožene skupine, ki hočejo strmoglaviti sedanjí režim, kateremu očitajo, da je popteval ustavne svoboščine ter pri pravil deželo na roh gospodarske propasti.

Vstajo vodi nacionalistični "Caudillo" Basilio Muñoz, ki je objavil posebno proglas na narod.

V več krajih je prišlo do krvavih

Preiskava v zvezi Argentinska z družna zakonodaja

z marseilleskim atentatom

Marseilleskemu sodniku, ki vodi preiskavo proti atentatorjem, ki so organizirali umor kralja Aleksandra in ministra Barthouja, je jugoslovanski poslanik v Parizu dostavil te dni poročilo o pravi istovetnosti morilca, ki se je skrival pod izmišljenim imenom Kalem in katerega je množica na licu mesta ubila.

Glasom tega poročila je morilčev pravo ime Veluško Dimitrov Kerime. Rodil se je 10. oktobra 1897 v Kamnici, okraj Peč, na Bolgarskem. Sedem njegovih bratov in sester je še tam živečih.

Po dovršeni vojaški službi se je imenovan priključil makedonski revolucionarni organizaciji, v kateri je kmalu zaslovel kot najboljši strelcec. V Sofiji je izvršil dva umora; ustrelil je nekega komunističnega poslanca in pa nekega člana "Orima", ki je bil njegov osebni nasprotnik. Prijeli so ga in obsodili, leta 1922 pa

Preteklo nedeljo je imel g. Josip Novinc v "Taboru" napovedano predavanje, v katerem je obrazložil v podrobnostih argentinsko združno zakonodajo. Ker je predmet važen, bomo tu navedli v glavnih potezah predavateljeva izčrpana izvajanja, ki bodo gotovo zanimala širši krog čitateljev našega lista, pred vsem one, ki se zanimajo za možnosti združnega pokreta med našim izseljenstvom.

Argentinska republika je dobila svoj združni zakon šele 20. decembra 1926; izdelal ga je socialistični senator dr. Mario Bravo po temeljitem predhodnem študiju tako, da spada ta zakon (ki nosi štev. 11.388) med najbolj moderne, popolne in liberalne na svetu.

Zakon določa pred vsem, da se smejo imenovati zadruge (Cooperativas) samo takšna gospodarska društva, ki poleg tega imena združujejo še naslednje predpogoje:

Društveno ime mora vsebovati označbo "limitada" — po naše: "Z omejeno zavezo". Argentinski združni zakon ne dopušča združug z neomejenim jamstvom, v katerih odgovarjajo člani z vsem svojim premoženjem za morebitne zgube v slučaju likvidacije. V Argentiniji odgovarjajo združniki torej samo do višine podpisanih deležev.

Število članov zadruge se ne more omejiti kakor se tudi ne more omejití doba njenega obsoja. Iz prve določbe izhaja, da sta neomejena število deležev ter višina združnega kapitala.

Deleži se morejo glasiti na ime člana, so nedeljivi in se morejo odstopiti oziroma prepisati na drugega človeka samo s privoljenjem odbora in pod pogoji, ki jih določajo združna pravila.

Vsak član ima na občnih zborih en sam glas, ne glede na število podpisanih in vplačanih deležev.

Združna pravila morajo vsebovati natančne pogoje za pristop, izstop in izključitev članov. Člani imajo pravi

vico izstopiti v dobi, ki jo določajo pravila; če v pravilih ni takšne določbe, je izstop možen samo ob koncu vsakega poslovnega leta in z odpovedjo od 10 dni.

Ako društvena pravila zahtevajo od članov vpisnino, se ta vpisnina ne sme zvišati za one, ki bi vstopili v zadrugo kasneje, ko si je zadruga že storila rezerve.

Član, ki izstopi, nima nobene pravice do deleža od društvenih rezerv.

V slučaju likvidacije društva se mora izročiti rezervni fond državnemu ali pokrajinskemu erarju, ki uporabi ta sredstva za gospodarsko vzgojo na roda.

Pobudniki, ustanovitelji in odborniki zadruge nimajo nikakih pravic, ne smejo prejeti nobenih materialnih ugodnosti, niti si zagotoviti kakšne prednosti na kak del kapitala.

Za pridobitev novih članov ali za plasiranje deležev ne sme zadruga plačevati nobenih provizij.

Ne glavni in ne postranski namen zadruge ne sme biti propagiranje političnih, verskih ali narodnostnih idej; zadruga ne sme določiti, kot pogoj sprejem članov, njihovo pripadnost h kakšni politični stranki, veri ali narodnostni skupini.

Zadruga ne sme dovoljevati kreditov za konsum, t. j. ne sme dajati na upanje Posluževati se je smejo edino le člani.

Odbor ima vsak čas pravico odpovedati en del kapitala onim članom, ki imajo po več deležev. Ako imajo vsi člani enako število deležev, se od podelitve kapitala razdeli enakomerno na vse članstvo.

(Dalje v prih. številki).

JAPONSKA EKSPANZIJA

Japonci osvajajo nove dele kitajske zemlje - Konkurenca japonske industrije na svetovnih tržiščih utegne ustvariti resne mednarodne zapletljaje

Japonci obračajo v zadnjem času prav močno pozornost svetovne javnosti nase in na svojo politiko trgovske in politične ekspanzije. Z dejanji in besedami vedno bolj odkrito kažejo, kakšni so njihovi cilji: izpodrinuti vpliv evropskih držav ter Severne Amerike predvsem na Kitajskem, zagotoviti si politično hegemonijo na Daljnem vzhodu ter osvojiti velika tržišča japonski industriji.

Mnogi napovedujejo, da ni več daleč dan, ko bo Japonska zlepa ali zgrda, spravila pod svoje vodstvo vsa nebela plemena južne polovice azijske celine, saj se njen vpliv že močno čuti tudi v Indiji.

Japonci so doslej dokazali, da so v izvajanju svojih načrtov sila odločni — Dasi je bilo vse svetovno javno mnenje proti njim, se le niso dali odvrniti od svoje ekspanzijske politike na Kitajskem. Odvzeli so Kitajski Madžurijo ter jo proglasili za "samostojno" državo, ki je pa seveda popolnoma pod njihovim vplivom. Vsi protekti Zveze narodov niso nič pomagali.

Sedaj izgleda, da hočejo Japonci svojo posest na azijski celine razširiti; začeli so prodirati v severni del Kitajske, v pokrajino Čahar, in so tudi pri tem... "obedu", požrli velik kos kitajske zemlje, kakor se je te dni izrazil Lloyd George. Takšnih "obedov" bodo Japonci najbrž napravili še celo vrsto. Po vsakem poštemem grizljaju se nekoliko oddahnejo, da prebahijo, pa tudi za to, da se drugi

privadijo na njihovo povečano državno telo.

Verjetno je, da Japonci ne bodo mirovali, dokler ne uresničijo svojega gesla: "Azija azijskim narodom!" — in, seveda, pod vodstvom Japoncev, ki se upravičeno smatrajo za najbolj napredni in podjetni azijski narod.

Japonska ekspanzija bo povzročila zapadnim državam še hude skrbi. — Kajti ne gre se samo za Mandžurijo in za Kitajsko, ki je v bistvu zelo reven trg, gre se predvsem za gospodarsko ekspanzijo mikadovega cesarstva.

Japonci so v kratkem času mogočno razvili domačo industrijo in iščejo se daj tržišča po vsem svetu; v Indiji izpodrivajo Angleže, na Filipinah in Kubi ter v Južni Ameriki Amerikance, v Abesiniji Italijane, itd.; svoje proizvode uvažajo v stare evropske industrijske dežele, kjer konkurirajo z domačimi izdelki.

V Severni Ameriki se že oglašajo možje, ki opozarjajo na veliko nevarnost japonske konkurence in pozivajo vlado, naj japonskemu blagu zapre meje.

Japonska trgovinska ekspanzija prihaja v vedno večjo navzkrižja z interesi velikih industrijskih držav. Kako se bodo ta navzkrižja rešila? Ali bodo Združene države in drugi prizadeti narodi segli po skrajnih sredstvih, da rešijo svojo industrijo?

Najbrž računa Japonska tudi s to možnostjo. Zato je odpovedala washingtonsko pogodbo ter si s tem zagotovila popolnoma proste roke v pogledu pomorskega oboroževanja.

FLANDIN IN LAVAL V LONDONU

Francoški ministrski predsednik Flandin in zunanji minister Laval sta prispela v četrtek zvečer v London. Obiskala sta glavno mesto Anglije z namenom, da se s tamošnjimi državniiki dometa glede važnih vprašanj evropske politike, posebno tudi o rimskih dogovorih ter o vzhodnem paktu.

Kubiševa zadela kap - Molotov o zunanjepolitičnem položaju - Vojaška moč Rusije

V Moskvi se je šestal vserski sovjetski kongres. Izmed delegatov pač nihče ni pričakoval presenečenja, ki jih je doletelo radi nenavadnega tragičnega slučajja.

Ko se je podpredsednik sveta ljudskih komisarjev Kubišev pripravil, da otvori kongres, se je iznenada zgrudil na tla. Priskočili so k njemu, da bi mu pomagali, a morali so ugotoviti, da je že izdihnil: zadela ga je srčna kap.

Kongres je bil odgoden, dokler se ni izvršil pogreb, kar se je zgodilo v nedeljo. Stalin in vsi višji sovjetski funkcionarji so na zadnji poti spremljali pokojnika, kateremu so tudi od delki vojske izkazali zadnjo čast.

Naslednjega dne se je kongres nadaljeval. Predsednik sveta ljudskih komisarjev je poročal o zunanjepolitičnem položaju. Dejal je, da je bila ruska vlada izposlavljena hudim kritikam, s strani inozemstva, radi številnih smrtnih obsodb, izvršenih v zvezi z umorom voditelja Kirova. Ruska vlada pa se na te kritike ne more ozirati in se tudi ne bo ozirala, marveč je zatrdno odločena nadaljevati s svojo dosedanjo politiko.

O odnosajih z Nemčijo je Molotov dejal, da so prav izredno slabi. Po njegovem mnenju dokazuje Hitlerjeva knjiga "Mein Kampf", da Nemci še vedno sanjajo o nadvladi na svetu, posebno radi bi pa prodirali proti vzhodu; baje imajo pripravljen na

VESTI IZ RUSIJE

Kubiševa zadela kap - Molotov o zunanjepolitičnem položaju - Vojaška moč Rusije

črt za odcepitve enega dela ruskega ozemlja od Sovjetske unije.

Govornik je povedal, da se je rdeča vojska močno ojačila v zadnjih letih ter da je tudi prav dobro preskrbljena z mehaničnimi vojnimi sredstvi.

Splošni gospodarski položaj Rusije je, po njegovih izjavah, boljši nego položaj drugih kapitalističnih držav.

Molotov je govoril tudi o pomembnosti dejstva, da so tudi Združene države priznale sovjetsko vlado. Rekel je, da je to dokaz o veliki mednarodni važnosti Sovjetske zveze. Vpričo tega je, po njegovem mnenju, naravnost smešno, da državi, kakršna je Švica in Portugalska, nočejo priznati sedanjega ruskega režima.

Mihaljo Tuhačevski, podkomisar za vojno, je kasneje poročal na istem kongresu o rdeči vojski, ki šteje sedaj 940.000 mož. Leta 1934 je vlada izdala za vojsko 5 milliard rublov, letos pa bodo izdatki še večji; znašali bodo 6 milijard. Izredne vešte so potrebne za zgraditev utrdb na vzhodu in zapadu.

Tuhačevski je izjavil, da se z veliko vneto pripravlja vojna proti Rusiji, a da se Rusija napada ne boji, ker je njena vojska močna in dobro pripravljena. Te besede so zborovalci pozdravili z velikim navdušenjem.

Govornik je povedal, da se je število vojnih letal, s katerimi razpolaga Rusija, zvišalo v zadnjih štirih letih za 330 od sto, število lažjih tankov

RAZNE VESTI

V zvezi z rimskimi dogovori so nekateri listi razširili vest, da je Francija obljubila Italiji veliko posojlo. V Parizu pa so te govorice demantirali.

Ameriški kongres je odobril od Roosevelta predloženi načrt za javna dela. 4,880 milijonov dolarjev so določili v to svrhu. Pri gradnji cest, mostov in drugih javnih naprav, ki se bodo ustvarile s tem denarjem, bodo zaposlili 3.500.000 brezposelnih.

Boljši časi so nastopili za oboroževalno industrijo. Kruppove tvornice, ki so v prejšnjih štirih letih imele zgubo, so s 1. letu 1934 opomogle ter dosegle čisti dobiček od preko 6 in pol milijuna mark. Tudi število zaposlenih delavcev se je v teh tvornicah zvišalo v zadnjem letu za približno 18.000, tako da zaposluje Krupp sedaj 61.100 oseb.

Težka pomorska nesreča se je dogodila v bližini obale severnoameriške države New Jersey. Potniška ladja "Mohawk" je radi poškodbe pri krmlilu zavozila na pot norveškega parnika "Talismana" tako, da se ji ta ni mogel več ogniti. Pri trčenju se je odprla v "Mohawku" velika odprtina in se je ladja v pol uri pogreznila. Od potnikov in posadke se je rešilo 118 oseb, 45 pa jih je utonilo.

Združene države ne pristopijo k haškemu mednarodnemu razsodišču, ker je senat zavrnil zadevni Rooseveltov predlog. V Ameriki je vsak dan manj navdušenja za zamotane evropske zadeve.

za 760 od sto, težjih tankov za 790, strojnih pušk za 700, podmornikov za 435, število terpedovk pa za 360 od sto.

Rdeča vojska je odločno na strani vlade in 50 od sto vseh vojakov je včlanjenih v komunistični stranki.

SKUPINA OBTOZENECV IZ KOPRA PRED POSEBNIM TRIBUNALOM

Iz Rima poročajo, da se je v sredo zaključila pred posebnim fašističnim tribunalom razprava proti skupini obtožencev iz Kopra in okolice. Policija jih je obdolžila, da so rovarili proti Obtožencem. Imen poročila ne navajajo. Obtožencev je bilo devet in tribunal jih je obsodil na ječo od treh do dvanajset let.

General Goro Minami, novi japonski poslanik pri vladi "neodvisne" države Mančukuo in poveljnik tamošnjih čet, ki so začele spet prodirati v notranjost Kitajske

ARGENTINSKE VESTI

Senat odobril nove finančne načrte

V senato se je v torek začela razprava o zakonskih predlogih za preuredbo argentinskega denarstva in ban karstva. Predsednik finančne komisije Arenas je podal svoje poročilo, v katerem je podprl iniciativno vlado, ter naglašal, da je ustanovitev Osrednje banke nujno potrebna.

V imenu opozicije se je prvi oglašil k besedi senator dr. de la Torre, ki je kritiziral predložene zakonske osnutke in trdil, da imajo namen povrniti vladi še večjo oblast in samostojnost v denarnih in sploh finančnih zadevah, nego je ona, ki si jo je doslej sama prilastila. Govoril je o nevarnosti inflacije ter o nedoslednosti finančnega ministra, ki je za časa Uriburujevala vlade, ko je tedanji predsednik republike izrazil mnenje, da bi bilo dobro ustanoviti Osrednjo banko, odločno nastopil proti tej iniciativi ter v seriji predavanj razlagal, da takšna banka ni potrebna. Sedaj pa je sam predložil načrt za Osrednjo banko in zahteva od parlamenta, da ga brez odlašanja in brez zadostnega predhodnega študija odobri.

Govornikova izvajanja je izpodbijal finančni minister dr. Pinedo v dolgem govoru. Naglašal je, da je čas za ustanovitev prizadete banke in angleški izvedenec Otto Niemeyer, ki je te dni poslal vladi posebno brzojavko, v kateri odobrava njene načrte.

Po dolgem ministrovem ekspezoju je senat odobril načrte.

Trgovinska pogajanja med Argentinijo in Združenimi državami

Iz Washingtona poročajo, da se v kratkem začnejo pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Argentinijo in Združenimi državami. Gre se pred vsem za to, da se uredi vprašanje uvoznih carin na način, ki bi omogočil lažje razmah trgovskih poslov med obema državama.

Hud vihar

V Jujuyu in okolici so imeli prejšnji teden izredno silovit vihar, ki je povzročil mnogo škode. Tamošnje poslopje državnega carinskega urada je orkan razdejaval in mnogim "ubožnim hišam" je odnesel strehe. Več oseb je bilo lahko ranjenih. V mestnem okraju Gorriti je vihar dvignil "rancho" policaja Zerda dobesedno v zrak ter ga odnesel 70 metrov daleč.

KROJAČNICA "TRIESTINA"

Izdeluje obleke iz prvovrstnega blaga po zmernih cenah. Pridite in prepričajte se! Velike olajšave pri plačevanju.

Franc Melinc

Baunes 187 (vagal Paz Soldán)
Bs. Aires — U.T. 59 Paternal 1262

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY
25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES
ZDRAVE IN ZRACNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE IN ZA DRUŽINE. PROVRSNA POSTEREZBA IN ZMERNE CENE.

Tucumanski guverner

Za guvernerja pokrajine Tucuman je bil končno le izvoljen radikal Miguel Campero. Med tamošnjima radikaliskima skupinama, Camperovo in takozvano "eudoristično", so se vršila dolgotrajna pogajanja, ker so čisto osebne zadeve ustvarjale velike težkote. Izgledalo je že, da bodo "eudoristični" radikali glasovali za kandidata "konkordance" — torej za kandidata svojih največjih idejnih nasprotnikov. Po tolikem barantanju so se pa končno le odločili za Camperoa.

Med socialisti

V vrstah socialistične stranke se je v zadnjih mesecih pojavila skupina bolj levičarsko usmerjenih pristaev, ki izdajajo svoje lastno glasilo, v katerem večkrat hudo napadajo strankino vodstvo. Vodstvo je te dni objavilo manifest, v katerem poziva levičarje k disciplini ter jih opozarja, da se morajo držati smernic, ki so jim določila socialistična zborovanja. — Stranki grozi resna kriza, ker so levičarji baje že močno ojačili svoje vrste.

Velik požar

V tovarni papirja Urrutia Hnos. v Rosariu, ul. San Martín 2850, je izbruhnil v noči od nedelje na ponedeljek velik požar, ki je postopje popolnoma uničil. Šele v ponedeljek popoldne se je ognjegascem posrečilo pogasiti požar, ki je bil spravljen v precejšnjo nevarnost tudi razna sosedna poslopja. Pri gašenju je bilo več ognjegascem ranjenih. Lastnike so zaprli dokler ne bodo oblasti ugotovile, na kakšen način je nastal požar. Podjetje je obratovalo s pol milijona pesov kapitala ter je bilo zavarovano proti požarom.

Vročina in sneg

V torek je bil v Buenos Airesu najbolj vroč dan v tem poletju; živo srebro v toplomeru je zlezlo do 36,4 stopenj. V gorah pokrajine Salta pa

je istega dne padel sneg, ki je pobelil vrhove. Vsekakor nenavaden dogodek tudi za Argentinijo, dasi smo tu že navajeni na vsakovrstna presenečenja, kar se vremena tiče.

Drzni tihotapci

Skupina oboroženih mož, prihajajočih iz Paragvaya, je vdrla na argentinsko ozemlje, zaplenila 120 vreč yerbe, ki so jo bile obmejne carinske oblasti odvzele tihotapcem pri Puerto Delicia, obenem pa odvedla tudi oskrbnika tega pristanišča ter njegovo družino. Oblasti so uvedle preiskavo ter menijo, da so vpad izvršili tihotapci sami.

DRUŽABNI VEČER

Nocoj, v soboto, bo v prostorih "Tabora", ul. Paz Soldán 4924, lep družabni večer, na katerem se uprizori tudi veseloigra "Mojega brata — brat". Po sporedu se bo vršil ples s prosto zabavo. Sviral bo društveni orkester in bufet bo točil hladno pijačo po zmernih cenah. Začetek ob 9.30 zvečer.

IZREDNA VROČINA

V četrtek smo imeli v Buenos Airesu pravcati "pasji dan" v pravem pomenu besede. Vremenska opazovalnica v Villi Ortúzar je ugotovila 40,5 stopenj vročine. Pravijo, da tako vročega dne ni bilo v Buenos Airesu že od leta 1856 dalje.

OTROŠKA PRIREDITEV

V nedeljo, 17. februarja, se bo vršila v "Taboru" velika otroška prireditev, za katero se že vrsto pripravljajo naši malčki. Obenem se bo tudi otvoril tečaj za materinščino na Paternalu. Starši, pripravite svoje otroke za te tečaje, da se bodo učili, v govoru in pisavi, tudi vašega jezika!

RESEN FANT, v najboljših letih, želi znanja v svrhu ženitve z dekletom od 27 do 30 let. Sigurna bodočnost in tajnost zamčenca. Le resne ponudbe pod značko "Ženitna ponudba 1234" na upr. lista.

PRIPOROČAJTE Novi list!

Restavracija "TRENTO - TRIESTE"

Točna postrežba in nizke cene. — Igrišče za kroglo. — Prostori pripravljeni za svatbe. — Domača godba.

Rojakom se priporočata

Josip Brišček in

Jakob Gjadrinovac

AVELINO DIAZ 1754 — Bs. Aires (Dve kvadri od parka Chacabuco)

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljšo postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravni za svatbe — Prenosišča \$ 0.70

Za obilen obisk se priporočata cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL

Osorio 5085

ALBERT BELTRAM

priporočata cenj. rojakom svojo trgovino črevljev, šolskih potrebnin in tobakarno. Ima veliko izbero copat in nudi najbolj ugodne cene.

Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

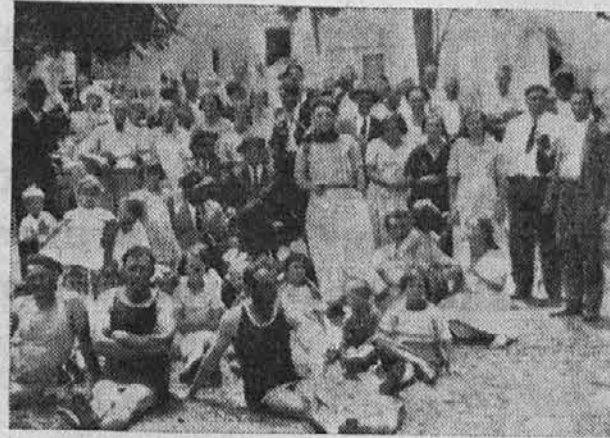
IZ CORDOBE

IZLET V CORDOBSKE HRIBE

D. K. D. "Iskra" je priredilo 13. t. m. svoj prvi veliki izlet, katerega se je udeležilo, poleg celokupnega članstva, še mnogo slovenskih družin in pa tudi samskih prijateljev društva. Izvanredno lepa in pa neznosno vroča sobota pred odhodom, je povzročila, da so se tudi cincarji končno odločili preživeti nedeljo v cordobskih hribih.

Po končanem obedu se je pričelo rajanje kot na sejmju: kričanje, vriskanje, petje vsega je bilo. Valčki so peli svojo ponavljajočo se pesem, vrli tamburaši pa so udarili poskočne akorde, da so izletniki plesali kar bosi. V vodi so plavale zale devojke. Tovariš Drejko pa je nepremično stal pri vrču in s staro "pavo" delil "chope"; žejne je poji, da so omamljeni legali v travo.

Skupina rojakov iz Córdoba in okolice, ki so se udeležili prvega izleta D. K. D. "Iskre"

Pa je vse minljivo in nestalno na tem božjem svetu, in še posebno tu, v Ameriki. Tudi vreme je potrdilo to pravilo: v nedeljo zjutraj je ulival krasen dež in je človeka prav mikalo ostati v postelji.

Sklep, da gremo na izlet, pa je bil že storjen in bilo je tudi že vse pripravljeno: piščanci pohani, štrudlji in "krafni" pečeni, in ne bilo bi prav, ne pošteno, da se kar tako, radi hladnega dežja, dolgo pričakovani piknik izjalovi.

Dasi je lilo, sem se zjutraj odpravil k sosedu, da slišim, kaj enisti; prišel je še drug znanec, pa neka znanca, in skupno smo začeli razgovor o lepem in slabem vremenu. Ko smo se tako zamislili v meteorološke pojave, nas je presenetil tovariš, ki se je radi našega obnavljanja na vsa usta drl, ko da bi mu niša gorela (in še v takšnem slučaju bi ne bilo tako hude sile, ko je vendar ulival dež, kakor iz škafa); ves hud je bil, zakaj da ne gremo, ko že vsi čakajo.

Črez par minut smo že sedeli v najeti "banaderi", ki nas je med bliskanjem in grmenjem odpeljala iz cordobskega mesta.

Po neizmerni ravni se vije dolga, gladka cesta; vožnja po njej je bila idealna in kmalu se nas je lotilo veselilo razpoloženje. Pevci so se navdušili in začeli prepevati; prav korajžno so jo "rezali" — pa kaj ne bi? Saj niso imeli suhih grl: dež jim je padal takorekoč v usta. Navdušenje je bilo še večje, ko smo videli, da se za gorami že blešči kristalno čisto nebo, ki naznanja krasen, mnogo obetajoč dan.

Mimo Alte Gracije nas je peljala cesta; z asfalta smo prišli na blatno "carretero", kjer je naša "Banadera" večkrat obtičala v blatu, da smo ji morali z združenimi močmi pomagati na vrh klanca, kjer zavije pot nazdol v kraj, ki ga imenujejo "La Bolsa".

Tu, ob deroči, reki Anizcate, kjer je narava radodarno raztrosila vse svoje romantične krasote, smo razložili naše ropotije pod košate vrbe. Naše gostoljubne gospodinje so se brž spomnile na naše želodce, pretresene na dolgi vožnji. Hlastno smo segali po cvrtju in mesenini. Nekaj posebnega so bili pečeni mastni kopuni; oh, da da! — pečeni kopuni so najboljša jed na svetu!

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES

U. T. 44 Juneal 6207

Oddajajo se lepe zračne sobe s zdravno in domačo hrano od \$ 2.— dalje.

POSTREZBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI

Rojakom in rojakinjam se priporočata

E. KRAVANJA

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NASLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NASA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA. KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

pati kakor se spodobi za našega mlajša, ki mu je smrt pretrgala nit življenja v tujini, daleč proč od svojih in rodnih krajev.

Na tem mestu se javno zahvaljujem vsem, ki so prispevali za križni strošek pogreba.

Darovali so:

F. R. Clax \$ 6; po \$ 5: Martin Mavern, Jožef Francetič, Fr. Stuper, Adrijan Može, Josip Ratković, P. Kaschuk; Bruno Caruso \$ 3; po \$ 2: Ivo Gorše, Fr. Abram, Dionisio D. Salas, Fr. Nemanič, Jonke a Ferjančič; po \$ 1.50: Fr. Jelenič, Ivan Jelenič, Lavrinovič; po \$ 1: Ivan Oberman, Filip Perdec, Fani Gregorič, Jožef Gregorič, Jožef Hren, Matevž Modic, Ivo Ratković, Martin Rebsel, Martin Člajak, Jurij Ivanovič, M. Saozilenič, Papič, Mirko Furlani, Anton Mozol, Karel Gregorič, Luka Živčič, Oskar Raališ, Ivan Novosel, Anton Stepina, N. N., Albat Govednik, Anton Slav, po \$ 0.50: Anton Tolušič, Luisa Caprio, Josip Grlušič, Josip Granič, Grljušič, Franc Osenk, Palito Jumb, Stjepan Grepišič in Ante Vuković. Vkupno: \$ 81.

Vsem tem rojakom iskrena hvala!

Martinu želimo, naj mu bo lahka tuja gruda, katero mu je usoda dočela za večni počitek. Njegovim sodnikom v starem kraju pa izrekamo globoko sožalje!

Podpisana:

Martin Mavern, Ivan Jagodnik

Udeleženc.

ZALOSTNA VEST

Zalostna novica se je razširila 24. t. m. v naši cordobski slovenski naselbini.

Tukajšnji listi so javili, da se je našlo truplo neznanega človeka na cesti Camino La Calera, km 12,5. To vest je čital tudi gospodar tukajšnje "Poljske restavracije", ki je že štiri dni pogrešal enega izmed svojih gostov. Takoj se mu je vzbudila črna slutnja, in to tem bolj, ker so se popolnoma ujemali glede postave, obleke in drugih podrobnosti. Restavrater se je odpravil na policijo poizvedovat, od tam pa v bolnišnico, kamor so bili spravili truplo.

Takoj je spoznal, da se gre za gosta, katerega je on pogrešal: za Martina Pušiča. Naznanil je žalostni slučaj pokojnikovim prijateljem, ki so takoj ukrenili vse potrebno za dostojen pogreb nesrečnega rojaka.

V petek, 25. t. m., smo prepeljali pokojnikove zemске ostanke v hišo rojaka Ivana Jagodiča; kropit jih je prišlo mnogo njegovih znancev in prijateljev. Lepo število rojakov je ostalo celo noč ob krsti.

Naslednjega dne, ob 3. popoldne, se je vršil pogreb; udeležilo se ga je lepo število članov naše naselbine, ki so prihitali, da sprejmo pokojnika na njegovi zadnji poti.

Martin Pušič je bil doma iz Bušije vasi št. 19, pošta Suhor pri Metliki, Jugoslavija. Rodil se je leta 1908, v Argentinijo pa je prišel 1927. V Córdoba se je nastanil leta 1930; napadla ga je bolezen in se je moral zdraviti šest mesecev v Španski bolnišnici. Ko je okreval, je dobil delo v vinarnah "Arizú", kjer je delal do 19. t. m.

Kaj je povzročilo njegovo smrt, to ni z gotovostjo znano; domnevajo, da je bil morda napaden.

Ker pokojni ni bil član nobenega tukajšnjih društev, sva se podpisana odpravila po naši naselbini, od rojaka, z dvema nabiralnima polama, ki nam jih je pripravil tajnik J. Podpornega društva. Prosilasva, naj vsak daruje, kolikor mu je mogoče. Nabrala sva toliko, da smo ga mogli pokopati.

DROBNE VESTI

Bivši nemški cesar Wilhelm II. slavil v Doornu, kjer živi v pregnanstvu, svoj 76. rojstni dan. Pravijo, da se zmerom čvrst ter da se zabavlja z žaganjem drv. Upanje, da bo kdaj sedel na prestolu, je pa gotovo že zgubil, posebno še, ker so sedaj gospodarji Nemčije odločni nasprotniki monarhistov.

O "težki vodi" so trdili, da povzročila smrt celo v prav majhnih količinah. Profesor Klaus Hansen v Osloju hotel dokazati, da je ta trditev utemeljena, pa je na tamošnji univerzi, vpriči svojih kolegov, izpil 10 gramov te vode, močno koncentrirane. Je še zmerom živ in zdrav.

Predsednik poljske republike je dobil poseben aparat, ki proizvaja v višinski zrak, t. j. takšen zrak, ki kršen je v visokih hribih in ki je za seboj ugoden za nadušne osebe. Ta aparat so že instalirali Pilsnenskem, ki boleta na naduhi.

Glavna cesta med Villamontes Santa Cruz, utrdbama, kjer se še pira bolivijska vojska, je že v rokah Paragvajcev. Organizacija obrambnih v Villamontes je bolivijsko vrhovno poveljstvo poverilo načelniku čeških slovaške vojaške misije v Boliviji generalu Plačeku.

Nov proces se je vršil te dni pred italijanskim fašističnim tribunalom za zaščito države. Trinajst oseb, bilo obojenih na ječo od 4 do 12 let. Nekateri so bili obdolženi, da so hoteli anovati protifašistično organizacijo, ki je imela strmoglaviti Mussolinijev režim.

Največje industrijske dežele sveta so, po važnosti, naslednje države: dinjene države Sev. Amerike, Anglija, Nemčija, Francija, Indija, Rusija, Italija in Japonska. Ne vedem, ali to velja tudi za Kanado. Tako je ugotovil Menarodni urad dela v Zenevi.

Velike poplave ob Mississippiju. Združene države, so povzročile 25 milijard večjih žrtev in pripravile 18.000 oseb ob streho. Prebivalstvo strašno trpi zaradi zavaljo hudega mraza.

DARUJEM

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki etanejo od \$ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih
JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"
Sava Jovanović — San Martín 608, Buenos Aires

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

BOJ PROTI BREZPOSEL-NOSTI

Osrednji odbor borze dela v Zagrebu je imel v decembru sejo, na kateri so se zbrali tudi zastopniki uradnih posredovalnic za delo iz Beograda, Ljubljane, Splita, Sarajeva in Novoga Sada.

Predsednik osrednjega odbora dr. Krmpotić iz Beograda, ki je tudi vodil zasidanje, je predložil obširno in 14-letno poročilo o splošnem gospodarskem stanju v svetu in pri nas, nato pa je podrobno navajal številke o gibanju brezposelnosti v naši državi.

V prvih devetih mesecih tekočega leta se je borzam dela v Jugoslaviji nanovo priglasiilo 237.592 brezposelnih delavcev in nameščencev, izmed katerih je bilo 95.551 oženjenih, 142.041 pa neženjenih. Družinski očetje ki so se prijavili, so imeli obenem 166.309 nepreskrbljenih otrok, tako da lahko računamo, da je v tem času iskajo delo in kruha okrog pol milijona ljudi.

V dravski banovini navaja statistika 25.045 brezposelnih, in čeprav beležijo vardarska, dunavska in savska banovina večje številke, vendarle drži, da je brezposelnost v Sloveniji najbolj pereča. Tamošnjim borzom dela se namreč priglasiijo skoraj izključno samo industrijski delavci, medtem ko borze v ostalih banovinah vodijo v svojih statistikah tudi mnogo delavcev, ki prihajajo neposredno s kmetov. O tem vprašanju se je vohbe precej razpravljalo na seji in se je zlasti narodni poslanec Krejči odločno zavzel za to, naj industrije zaposlujejo samo delavstvo, ki je že po tradiciji udomačeno v industrijskem obratu, in naj se dotok brezposelnega delavkega elementa z vasi v mesto zavre.

Zanimivi so tudi podatki o tem, kako se giblje brezposelnost po starostnih dobah. Največji odstotek tvorijo ravno najmlajši delavci v starosti od 15 do 25 let, katerih je pripravljenih v državi nad 90.000, nato pa letniki 26 do 35, ki jih je samo za par sto manj. Te številke naravnost krče o socialni tragediji, ki jo preživljajo prvi vrsti ljudje v najlepših, najbolj delovnih letih. Žalostno sliko našega starostnega zavarovanja pa nam daje dejstvo, da je med brezposelnimi iskalo delo na borzah tudi 139 starcev, starih nad 75 let.

Kako je v tej dobi krize od leta do leta rasla brezposelnost in z njo breme naše socialne politike, nam najboljši zgovorno priča ugotovitev, da so borze dela v državi izdale leta 1930 še samo 3 in pol milijona Din za podporo brezposelnim, lani že 10 in pol milijona, letos pa že samo v prvih devetih mesecih skoraj 9 in pol milijona. Podpiranih je bilo leta 1930 samo 45.494, lani že 168.390, letos pa 107.408 oseb.

Da bi se brezposelnost in splošni položaj delavstva omilila, je Osrednji odbor predlagal naslednje ukrepe:

1. Poostri naj se kontrola o izvajanju 8-urnega delovnika.
2. Naj se omeji število vajencev v obrtniških obratih, ker se je udomačena navada, da delajo mojstri samo

s pomočjo vajencev, ki jih po dovršenih izpitih odpustajo.

3. Naj se z zakonom določijo nižje plače za posamezne vrste dela.

4. V občinskih in banovinskih proračunah naj se določijo potrebna sredstva za podpiranje brezposelnih in za javna dela.

5. V iste namene naj tudi država sprejme v svoj proračun redno postavko od 20 milijonov dinarjev.

Podpore, ki jih plačujejo brezposelnim javne borze dela, znašajo povprečno 10 Din dnevno in za dobo od največ 6 tednov. Sedaj pa je bil sprejet sklep, da se bodo prvih 6 tednov izplačevale brezposelnim redne podpore iz rednih proračunskih sredstev, po 6 tednih pa bodo tiste borze dela ki razpolagajo z denarnimi rezervami, svoje brezposelne podpirale iz teh sredstev. Ta sklep se bo začel izvajati takoj, ko bo minister za socialno politiko izdal o tem zakonito naredbo.

VESTI S PRIMORSKEGA

Po izgonu župnika Tabackyja

Poročali smo, kako so fašistične oblasti izgnale iz Italije župnika g. Tabackyja, ki se je bil zameril privadranemu kaplanu Mocellinu.

Izgnani župnik je bil zelo priljubljen pri faranih, kar se je jasno izkazalo tudi takoj po njegovem izgonu. Ko je 12. decembra prišel pred oltar kaplan Mocellin, so verniki demonstrativno zapustili cerkev; ta dogodek je naredil v Trnovem in vsej okolici največji vtis. Vprašanje je, kako se bodo cerkvene oblasti zadržale napram tej demonstraciji, s katero so verniki izkazali svoje nezaupanje napram kaplanu, katerega smatrajo za glavnega povzročitelja župnikovega izгона.

Aretacija na Proseku

Na Proseku so 24. dec. na božično vigilijo aretirali vpokojeno učiteljico gospo Kristino Nabergerjevo. Svoječasno je župniku pomagala pri pouku verstva, pozneje se je omejevala na to, da je v cerkvi pazila na otroke. Tudi si je prizadevala za razširjevanje verskih tiskovin. Kam so jo odpeljali še ni ugotovljeno.

Cerkveni pevci se morajo vpisati v "Dopolavoro"

Oblasti so razposlale vsem cerkvenim pevskim zborom posebno okrožnico, v kateri pozivajo članstvo, da mora vstopiti v organizacijo "dopolavoro", ker bodo sicer razpuščeni. Tako je prejel tako okrožnico pretekle dni cerkveni zbor na Vogerskem pri Gorici. Zgleda, da bo treba kmalu za vstop v cerkev fašistične legitimacije. Ni dvoma, da bo s tem marsikak cerkveni zbor prenehal z delovanjem.

V zaporu zgubil zdravje

Na svoj dom v Knežak se je vrnil pred nedavnim mladenič Černetič, ka terega so bili osumili nekega prestopka. Osem mesecev je bil v preiskovalnem zaporu. Končno so ga izpustili, ker mu niso mogli dokazati krivde.

Ko so ga aretirali, je bil Černetič svež in zdrav; vrnil pa se je ves zbit in slaboten. V zaporu je dobil jetiko.

Štirje mirenski redovniki aretirani

V ponedjeljek, 17. decembra, je policija z velikim aparatom pridrvela na mirenski grad. Doma sta bila od mašnikov samo Skvarča in Mlakar. Drugi trije: Zdravljčič, Martelan in Klančnik so bili na misijonu v Drežnici (ne v Idriji, kakor so pomotoma pravile prve vesti). Policija je hišo preiskala. V zaklenjene sobe odsotnih so vdrli s pomočjo ključavničarja. Od nesli so razne spise. S seboj so vzeli Mlakarja. Zdravljčič obveščen o dogodku, je hitel iz Drežnice domov. 18. dec. je šla policija po misijonarje v Drežnico. Dobila je tam Klančnika in Martelanca ter ju odpeljala s seboj v Gorico. V sredo so šli zopet na Grad po Zdravljčiča ter ga odpeljali.

Zdravljčič in Martelan sta ital. državljana, prvi rojen v ben. Sloveniji, drugi v Barkovljah. Mlakar je rojen na Krasu, a je jugoslovanski državljan. Klančnik Mihael je Štajerc. Prosil je za italijansko državljanstvo, a kolikor znamo, ni dobil.

Lazaristovski superior iz Vidna se je pripeljal v Gorico poizvedovat, a ni smel govoriti z aretiranci. Kaj je zdaj z njimi še ni znano.

Kontovelski župnik pod policijskim nadzorstvom

Tržaška kvetura je izrekla tik pred prazniki strog opomin proti kontovelskemu župniku g. Nazariju Križmanu ter ga obenem obvestila, da je postavljen pod posebno policijsko nadzorstvo.

Iz Zagorja ob Pivki

V decembru sa karabinerji aretirali z Zagorju 12 naših fantov, ker so prepevali narodne pesmi. Odvedli so jih v St. Peter, od tam pa v Trst, kjer so jih zaprli.

V zagorski cerkvi so doslej imeli vedno pridige v našem jeziku; sedaj pa je župnik sporočil vernikom, da je dobil od cerkvene oblasti ukaz, da sme pridigati samo v italijansčini.

Aretirani srednješolci izpuščeni

Dne 5. decembra so bili aretirani v vlaku iz Reke v Trnovo štirje naši srednješolci, dva brata Rebec, Butinar in še neki drugi, za katere ne vemo imena. Odpeljani so bili, kot smo poročali v koperske zapore pod obdolžitvijo protidržavnega rovarjenja. Ker jim niso mogli ničesar dokazati so jih končno izpustili. Vsi štirje fantje nosijo vidne sledove batin in mučenja in brez dvoma ne bodo nikoli pozabili surovega nasilstva fašističnih ječ. Povod njihove aretacije in nasilnemu zasledovanju oblasti je bil slovenski jezik, ki so se ga posluževali v zasebnem razgovoru na poti v in iz šole.

Nova žrtev tlačiteljev

Strašen dogodek v Vojskem nad Idrijo — Dijak Srečko Likar ustreljen na pragu hiše, mati pa konfirmanira.

Emigrantsko glasilo "Istra" je objavilo v svoji številki od 5. januarja naslednje vesti:

IDRIJA, decembra 1934.

Mirna gorska vasica Vojsko nad Idrijo je na božične praznike bila pozorišče groznega političnega umora. Na Božič, ki je praznik miru in sprave, so fašisti ubili na pragu hiše 17-letnega Srečka Likarja, gojenca petega razreda škofijske gimnazije v Gorici, ki je prišel za praznike v svojo rojstno hišo.

Kdor je poznal prijazno vasico Vojsko, ki leži nad 1000 metrov visoko n kamor so pred vojno tako radi hoteli Idrijčani in tudi iz bolj oddaljenih krajev prijatelji prirode in planin, je ne bi danes več spoznali, kjer je bil prej patriarhalni mir, ki ga je prijetno prekinjala samo naša lepa pesem, vlada danes strah in groza.

V vasi, ki šteje komaj 92 hiš, ki pa so daleč na okoli raztresene, ima že od okupacije leta 1918 dalje sedež močna karbinerska postaja, ki šteje stalno osem mož. Kakor ne bi to zadostovalo, se je pred dvema letoma nastanila v vasi še fašistična milica z devetimi milničniki. V zadnjem času pa ima stalno bivališče v Vojskem tudi močna patrolja finančne straže, dasi je Vojsko razmeroma daleč od meje in visoko na hribu. Domačini iz doline, zlasti iz Idrije, pa sploh ne smejo na Vojsko, kajti danes 40 let. Po mozevi smrti se je v drugič poročila z nekim Kacinom, ki pa je pred dvema letoma tragično preminul pod vinskih sodi na poti iz Gorice. Iz

Še o požaru v Krvavem potoku

Das je že ugotovljeno, da so šolo v Krvavem potoku zažgali fašisti sami, izrabljajo italijanske oblasti ta dogodek še vedno za preganjanje naših ljudi. Med onimi, ki so bili aretirani radi te zadeve je bil tudi znani trgovec iz Kozine Dušan Šiškovič. Od vedli so ga v Trst in ga tam imeli zaprtega osem dni. Končno so ga pa le izpustili, ker mu niso mogli napraviti nobene krivde.

Konfinacije radi zadušnice za kralja Aleksandra

V Perouju, v Istri, so naši ljudje pra voslavne vere imeli mašo zadušnico za pok. kralja Aleksandra. Ko je policija to izvedela, je takoj izvršila mnogo aretacij.

Imena vseh aretirancev niso še zna na, "Istra" pa je izvedela, da so bili po dvomesečnem zaporu konfirmani na otoke naslednji Perojci: Lazar Bračič, Aleksander Bračič in Nikola Vučerič.

PRAVILA

Čl. 15. Član, ki prostovoljno izstopi iz društva ali pa je izključen, nima pravice zahtevati povračilo plačane članarine, niti povračila vsot, ki jih je podaril društvu.

Čl. 16. Člani so dolžni obvestiti odbor o nepravilnostih, ki bi jih izsledili, izvršenih od društvenih nameščencev, v izvrševanju njihovih dolžnosti, ali pa s strani članov samih, kateri bi neupravičeno uživali ugodnosti, ki jih določajo društvena pravila in pravilniki.

Čl. 17. Dolžnost vsakega člana je:

- a) skrbeti za spoštovanje pravil in pravilnikov;
- b) delati po svojih močeh za napred društva;
- c) obvestiti tajništvo o vsaki spremembi bivališča;
- d) podvreči se sklepom občnih zborov, komisij in razsodnikov, imenovanih na podlagi društvenih pravil.

Čl. 18. Redni občni zbor se vrši vsako leto v mesecu januarju, izredni pa, ko jih smatra odbor za potrebne.

Čl. 19. Občni zbor se skliče vsaj 15 dni prej potem vabil, v katerih mora biti naveden dnevni red. Ako občni zbor ob prvem sklicanju ne bi bil sklepčen, se vrši uro kasneje drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov.

Čl. 20. V prvo sklicani občni zbor je sklepčen, ako je navzočna nadpolovična večina rednih članov; za spremembo pravil na morata biti navzočni dve tretjini članov.

Čl. 21. Član, ki ne more dokazati, da je plačal članarino za zadnje tri mesece, nima pravice udeležiti se občnega zbora.

Čl. 22. Občnemu zboru predseduje predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik; če nobeden izmed njih ni navzoč, predseduje najstarejši odbornik.

Čl. 23. Na rednih občnih zboreh se bo najprej obravnavala dnevni red, druga vprašanja, ki niso vključena v dnevni red, pa pozneje. Na izrednih občnih zboreh se bo obravnavalo samo ono vprašanje, radi katerega je bil zbor sklican.

Čl. 24. Pravico glasovati na občnih zboreh ima vsak redni član, ki je dovršil 18 let, za izvolitev pa je potrebna starost od 22 let.

Čl. 25. Za odobritev predlogov je potrebna, v vseh slučajih, nadpolovična večina glasov prisotnih članov; sklepi se morejo spreminiti le tedaj, ako tako zahtevata dve tretjini navzočih.

TOVARNA MOZAIKOV

Specializirana v vseh vrstah mozaike — Imitacije marmorja

TEODOLINDO RODRIGUEZ

Koncesionar portlandskega cementa "SAN MARTIN"

SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIJALA

Anasco 2763 U. T. 59-1925

BS. AIRES Postaja Paterna

BAR - RESTAVRACIJA

"ZEPPELIN"

25 de MAYO 722 U. T. 31-3977

Izvrstna godba od 3. pop. do 1. pop. polnoči. Odprto podnevi in ponoči

Pivo iz sodov in v steklenicah.

Quilmes chop \$ 0.25

Samo pristna pijača

Menjevanja denarja po vsakovo dnevnem tečaju

KROJAČNICA IN TRGOVINA

G O R I C A

K R O J A Č N I C A

P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom

Buenos Aires, Billinghurst 271 apt. 2

(višina ulice Cangallo 3500)

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

M A R K O R A D A L J

Specialist v modernem slikanju.

Facundo Quiroga 1275, Dock Sud

Klinika "SLAVIS"

RAVNATELJ: Dr. D. CALDARELLI
UPRAVITELJICA: Dra. R. IVANOVIĆ

Prvi pregled
brezplačen

NOTRANJE BOLEZNI

Zdravimo boleznj želodca, črevesja, pljuč, jeter, ledvic, srca, revmo in sploh vse notranje bolezni.

Zmerne cene
in olajšave glede plačevanja

SPOLNE BOLEZNI

Kapavico, sifilis, vnetja in oslabeledost zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Govorimo jugoslovanske jezike

ŽENSKÉ BOLEZNI

Bolezni maternice, jajčnikov, neredno perilo in vse ženske bolezni. Posebna sprejemna soba in poseben ambulatortij za ženske.

SAN MARTIN 522, II. nadstr. - U. T. 31-1619

Banco Argentino

DE AHORRO Y EDIFICACIONES

Prodaja vozne listke za v Jugoslavijo in Italijo

ter iz teh držav v Južno Ameriko za vse parnike in po najbolj ugodni tržni ceni ter daje v to svrhu hitre in liberalne kredite brez poviška kupne cene. Izvršuje hitro, solidno in varno ter po najbolj ugodnih tečajih.

DENARNA NAKAZILA

Sprejema VLOGE NA HRANILNE KNJIZICE
Vprašajte za pojasnila ustmeno ali pismeno pri bankiprijatelju:

Banco Argentino

DE AHORRO Y EDIFICACIONES

CORRIENTES 562 CORRIENTES 562

BUENOS AIRES

ŽENSKI KOTIČEK

ZENSKA KOT DELAVKA

Doslej je prevladovalo mnenje, da bi ženska ne mogla izvrševati kvalificiranega moškega dela s tolikim uspehom kakor moški. Lani pa so hoteli na Ruskem to trditev znanstveno utemeljiti ali pa ovreči. Pri tvorjenju in poljskem delu imajo sovjeti zaposlenih prav toliko žensk kakor moških, v nekaterih panogah je število ženskih delovnih moči celo večje.

Poljska dela opravljajo po večini samo s stroji: z motornimi plugi, kosami, srpi in grabljami ter s traktorji. Pri vseh teh strojih so zaposlene ženske prav tako kakor moški. Tako imajo najlepšo priliko, da izkoristijo žensko delovno silo, jo preiskusijo in dokažejo, koliko proizvajalne moči znore žena kot delavka.

Po uradni sovjetski statistiki je bilo leta 1929 zaposlenih v industriji 26 odst. žen, leta 1931 pa se je procent skoraj podvojil. Leta 1934 se je nekoliko zmanjšal, ki zaposlujejo moške in ženske, odločilo, da bodo z uspehi tekmovalnega dela dognali produktivnost ženske delovne sile. Pri enakih delovnih pogojih in z enakimi stroji je delalo en dan 100 žensk in 100 moških. Proizvajanje moških je bilo za 7 odst. večje od običajnega izdelka, proizvajanje žensk pa za 25 odst.

Skoro iste rezultate so pokazale ankete tudi po drugih tvmoricah. S temi tekmovalni in anketami so prišli sovjeti do zaključka, da proizvajalna sila ženske ni nič manjša od moške, če dela žena pri stroju, ki ne zahteva velike telesne moči; tam pa, kjer se zahteva spretnost in ročnost, je produktivnost žene celo večja.

Grozdje in zobje

Dr. Hoffmann priporoča, da bi si po zauzvanju grozdja vedno izplakni li usta z dvojno ogljikovo kislim natrijom, ker vsebuje grozdje 0,5 do 1,4 odstotka organskih kislin. Topi občutek na zobeh in lahko žgoči občutek po mnogem grozdju izvira isto tako od sadnih kislin. Preden ležemo spat, si moramo usta na vsak način izplakniti, ker potem ne utegnemo škodovati zobem samo kisline temveč tudi ogljikovi hidrati v grozdnem soku.

Hudi jeziki

Londonski veleposestnik sir Alfred Hambro se je hotel pripraviti, kako hitro se širijo govornice in je zaradi tega dal razširiti vest, da stoji tik

pred polomom. Še tisti dan zvečer je od potoval iz Londona v Edinburgh k nekemu banketu, kjer so ga sprejeli prijatelji in znanci s strašno kislimi obrazi. Gostitelj mu je celo namignil, da ni zaželen gost v njegovi družbi. Sir Hambro se je moral precej truditi, da je ljudem dopovedal resnico o sebi ter ob enem preklel razširjevalce govoric, ki lahko store najbolj poštenemu človeku nepopravljivo škodo.

LEPOTA

Vsi narodi, naravnj in civilizirani, istovetijo pojma: žena in lepota. Žena jim je lepota ob sebi in mnogi od nje ne zahtevajo drugega, kakor da je lepota. Več jih je, ki zahtevajo od žene še marsikaj drugega, težkega in gorjupega, a da bodi žena lepa, to

zahtevajo vsi. In prav imajo: žena mora biti lepa.

Ampak lepota, ki jo mislimo, nima ničesar opraviti z mažami, mokami, barvili, legotnimi operacijami in vsemi takimi čarovnijami, ki so stare in lažnjive ko greh in grde ko ta. Lepota, ki je resnična in neminljiva in vredna, da se zanjo prizadeva vsaka žena, je globina duha, milina srca in zdravo telo. Obrazu ne daje lepote koža, ampak podoba lepe, skladne duše, prave modrosti in srčne dobrote, ki se v njem zrcali temeljita izobrazba, pa tudi zgolj naravna darovitost. Vse ostalo dodajo sonce, zrak in voda pa gibanje v njih in zadostno spanje, pa še preprosta, tečna hrana.

K procesu radi ugrabitve Lindberghovega sinčka

Obtoženec Hauptmann, ki se je pretekli dni zagovarjal. Pravi da je nedolžen.

Proces proti B. R. Hauptmannu, eden izmed najbolj senzacionalnih v kriminalni zgodovini, se bliža svojemu zaključku. Hauptmann, nemški izseljenec, je osumljen, da je ugrabil sinčka svetovnoznane letalca Lindbergha, ga umoril, ter ga ni mogel skriti, nato pa sprejel odkupnino.

Delo tožitelja je v glavnem končano. Privedel je pred porotnike dolgo vrsto prič, ki so izpovedale zelo obtežilno za obtoženca.

Tu vidimo nekatere obraze iz procesa:

Dr. J. Condon je posredoval med Lindberghom in ugrabitelji. Pravi, da je obtoženec oni človek, kateremu je izročil odkupnino

Odvetnik Fisher objublja, da bo dokazal, da je Hauptmann po krivem osumljen strašnega zločina.

Pa moda? Da, tudi lepo, smotrno oblačilo spada k lepoti in novim življenjskim pogojem in razmeram se mora spriti prilagodevati tudi naša obleka. Še več: tudi izpremenba zaradi izpremembe, zaradi okusa samega je še vedno upravičena, najsi so ljudstva po dolge vekove srečno živela in še žive v svojih narodnih nošah. Zato je "moda" upravičena in vsaka pametna žena bo rada vpoštevala vse modne novosti, ki pomenjajo resničen napredek, resnično izboljšanje prejšnjega. Nikoli pa si ne bodo dale vsiliti od mode kar na slepo vseh njenih muhavih domislekov, sploh ničesar, kar se kakorkoli ne strinja z njihovo osebnostjo. Vedno se bo morala vsaka moda prilagoditi njihovemu okusu, ne one njenemu, nikoli se ne bodo ponižale, da bi bile olovaska vprega vozu modnih spekulantov.

Zvesta, dobra, umna, sposobna, delavna, zdrava in skladno oblečena čena je lepa in vrla žena, vse druge so norice, brezdušne lutke.

Najbolj ganljiva in sveta pa je lepota lepe duše v pohabljenem telesu.

KROJAČNICA

LEOPOLD UŠAJ

Vam nudi najboljšo postrežbo. Na izbero imate vsakovrstno blago.

Zmerne cene.

Diplomirana Krojačnica

GARMENDIA 4973 — PATERNAL

(Pol kvadre od postaje)

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 U. T. 59-2382

Vsako nedeljo domača zabava

Svira izvrsten kvartet

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBIRNI PROSTORI TER IGRISČA ZA KROGLE IN KEGLJE
Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

MALI OGLASI

KROJAČNICA IN TRGOVINA
raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal
SLAMNIKI OD \$ 1.95 DALJE

ŠIVILJA - MODISTKA
izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modni in zmernih cenah
Anica B. Dolšček
Calle Nueva York 3766 (blizu postaje V. Devoto) U. T. 50-0944

ROJAKOM V VILLA DEVOTO
se priporoča slovenski mlekar
JOSIP BREZAVŠČEK
Raznaša sveže in pristno mleko na dom. Točna in vestna postrežba.
Pje. Nene 1973 — Villa Devoto.

DR. MIGUEL F. VAQUER
Zdravnik bolnišnice Rawson in Sala-Lerry. — Clínica General de Niños. Tinogasta 5744 U. T. Liniers 548

KROJAČ, diplomiran v Bs. Airesu.
Vam napravi obleko po najmodnejšem kroju in po najnižji ceni. Rojakom se priporoča: **JOSIP FAGANEL**, Solís 1235 (blizu trga Constitución).

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo
3. Cabo Sto. Tomé, Pssa. Maria in Augustus
5. Mte. Pascual
8. Highl. Princess
9. Campana
Protiv Evropi odplujejo
4. Eubea
7. Augustus in High. Chiftain
8. A. Delfino

Jugoslovanskim GOSPEM

želim vse najboljše v novem letu 1935. Ako vam preteklo leto ni dalo onega, kar ste pričakovali, naj bo pa novo leto polno sreče za Vas! Življenje je dragoceno in življenje postavlja tudi mnogo vprašanj: Kako naj se ohranim zdrava in večno mlada, polna duševne lepote? In kako z otroci? Ne mučite si glave s takimi in podobnimi vprašanji: obiščite me in povem vam, kaj vam manjka in kako morate skrbeti za svoje telesno in duševno zdravje!

Dipl. babica **F. Beneš Bilek**, Lima 1217

Zapomnite si naš novi naslov

Dr. VIKTOR KJUDER
Novi list
Lambaré 964, D. 6 Bs. Aires

Razbojnik Dubrovski

(Nadaljevanje)

"Ali ste vsi tu?" je vprašal Dubrovski.

"Vsi razen patrolj."

"Na svoja mesta!" je zavpil Dubrovski in razbojniki so zavzeli svoje prostore. Ta hip je troje stražnikov prihitelo k shodu. Dubrovski jim je šel nasproti.

"V gozdu so vojaki; obkrožajo nas", so sporočili.

Dubrovski je ukazal vhod zapreti in je šel sam nadzirat top. V gozdu se je razlegalo več glasov, ki so se vedno bolj bližali. Razbojniki so molče čakali. Naenkrat so se iz gošče prikazali trije ali štiri vojaki, ki so se takoj vrnili, da dajo s strelji znak tovarišem.

"Pripravite se na boj!" je ukazal Dubrovski in med razbojniki se je pričel vrvež, ki je takoj utihnil. Tedaj se je začel odmev povelja, med drevjem je zablestelo orožje. Poldrugsto vojakov se je vsulo iz gozda in se krikoma vrglo na obzidje. Dubrovski je zanetil zažigalko: strel je zadel. Enemu vojaku je odbilo glavo, dva sta bila ranjena. Med vojaki je nastala zmešnjava, toda njihov častnik se je pognal naprej, vojaki so mu sledili ter poskakali v rov. Razbojniki so streljali nanje iz pušk in pištol. Pričela se je borba na nož. Vojaki so bili že na zidu, razbojniki so se pri-

čeli umikati. Tedaj je prihitel k častniku Dubrovski, mu nastavil pištolo na prsi in ustrelil. Častnik je pal v znak, nekaj vojakov ga je vzdignilo in hiteli z njim v gozd, drugi, ki so ostali brez poveljnika, so se ustavili. Razbojniki so po tem činu opogumljeni uporabili trenutno obotavljajanje vojakov in potisnili sovražnika nazaj v jarek. Mnogi vojaki so zbežali, razbojniki so se s krikom vrgli za njimi. Zmaga je bila odločena. Dubrovski, ki je smatral sovražnika za popolnoma poraženega, je spet odšel in se je zaprl v trdnjavo ter podvojil straže. Ukazal je, da se ne sme nihče oddaljiti, ter je zapovedal obvezati ranjence.

Ti zadnji dogodki so zaradi drznosti Dubroveškega opozorili nase še vladno. Odpravljena je bila proti Dubrovskemu truma vojakov, da bi ujela živlega ali mrtvega. Ujeli so par ljudi njegove tolpe in zvedeli od njih, da Dubroveškega ni več med njimi. Nekaj dni poprej je zbral vse svoje ljudi in jim sporočil, da jih namerava zapustiti za vedno; svetoval jim je, naj tudi oni spremene način svojega življenja.

"Obogateli ste pod mojim poglavarstvom," jim je dejal, "vsakdo izmed vas ima svoj potni list, s katerim se brez nevarnosti lahko nastani v kakem nepravem kraju oddaljene gubernije in preživi svoje življenje v poštenem delu, brez pomanjkanja. — Toda vsi ste malopridneži in verjetno ne boste zapustili svojega posla." Po teh besedah jih je zapustil. Ni-

RAČENICA

Dabak je stopil dol in se ustavil, da bi pogledal ples. Plesala je Kristina, ki se je pa nenadoma odrgala iz kola, stekla z levico ob boku, v desnico pa vihal z ruto, se ustavila pred gajdarjem in mu ukazala: "Račenicol..."

Gajdar jo je v trenutku zastavil. Kristina je sklonila ozaljšano glavo, vzdrhtela s celim telesom, mahala visoko z ruto, prestopila nalahno enkrat naprej, enkrat nazaj, lahko poskočila in zaplesala, kot bi se zllila z nedojemljivim drhtenjem čudnih zvokov.

Ljudje so se nagrmadili gledat. Gajdar je igral čudovito. Izpod prstov so se mu sproščali nepopisno veseli in brezskrbni zvoki, ki so se zdaj povzpeli v višavo, nato se zopet pogreznili, končno tako razigrano in besno drhteli, da je človeku še obleka na hrbtu poskakovala in je srce udarjalo, pripravljeno poleteti kot od trgan list z vrtincem tega omamnega igranja. In nekaj slavni plesalec Dabak ni mogel strpeti. Sapa mu je zastala, srce mu je bilo, kot bi hotelo raztrgati prsa, ki so mu zavalovila, kot bi ga dušilo. Prebledel je in omamljen

skočil pred Kristino ter molče, bel kot stena, zaplesal.

Krik navdušenja je planil iz stotero grl, na stotine oči je zasledovalo oba plesalca, ne da bi trenile. Djado Korčan je stopil raz strehe mlina, da bi ju opazoval od blizu in od zadovoljnosti si mu žarele oči. Zdelo se je, da se Dabak ne dotika tal. Sklonjeno glavo, ne da bi pogledal naokrog, se je nesel kot vihar in drobil z nogami, da ga ni bilo moči posneti. Toda kmalu je nehal, kot bi se spomnil nekesa posebnega.

Kristina je stopila predeni: "Premagala te bom!" "Ho, ho, boš še čakala!" se je oglasil nekdo izmed gledalcev. "Morda!" je pripomnil Dabak, ki je bil uverjen, da ni mogoče. "Premagala te bom!" je udarila z nogo Kristina. Bila je priznana plesalka in je upravičeno zaupala sebi, ni pa vedela, kaj znore Dabak. "Premagala te bom," je ponovila ponosno in izzivajoče.

"Ne boš me!" je dejal Dabak in jo pomalovalno pogledal. "Ho, ho, da te ne bom?" "Seveda ne!" "Res? Dobro! Staviva! Hočeš?" Dabak se je smejal. "Ali hočeš, da staviva?" "Dobro! Staviva!" je odločil Dabak, potegnil iz denarnice rdeč svilen trak z zlatniki in dostavil: "Boš-li mož beseda?" je kriknila razvneto in resno Kristina. "To-le je porok — bom!... Kaj staviš ti?" "No zdaj!" je zavpil nekdo iz gruč. Udarili so v smeh. Djado Korčan je žarel od radosti. "Glejmo, kaj bo!" je dejal in pobral Dabaka: "Dabak, zmešala te bo moje vnučinja!" "Torej? Kaj staviš ti?" je ponovil Dabak. Vsi so pričakovali, da bo zvitja Kristina odrekla, češ, da se šali, toda ona je stala ponosno in vzravnan. V očeh ji je bilo brati resnost in po-

gum. Nenadoma ji je obraz prebledel, nato pa jo je občila rdečica. Sramežljivo je povesila glavo in grizla ustnice. Nato je pogledala iz oči v oči Dabaka, ki je pazljivo sledil njenemu nemiru, in odločno rekla: "Ako me premagáš, bom tvoja!" Dabakov goreči pogled je prestregel njenega.

"Dobro!" se je nasmehnil, ali boš držala besedo?" "Ubij me, če jo prekršim," je odvrnila Kristina. Oči eo jima zažarele. Množica je bušila v vesel in glasem smeh. Obilje djado Korčana je žarelo. Kako rad bi ta trenutek pobožal navihano vnučinko. Gajda je zaplesala. Množica je zadržala sapo. Plesalca sta si stala nasproti in istočasno pričela.

Dabak je pogumno stopil proti Kristini, ona pa je lahno stekla po prstih mimo njega. Oba sta se spogledala od nog do glave, kot bi si hotela dopovedati o premoči enega nad drugim in zaplesala sta si nasproti. Kristina je mahala z ruto, zavila lahodji vrat in se čudovito unesla v viharju vesele igre. Lica so ji gorela, v omami je napol zaprla rožmarinove trepalnice, zavalovile so ji prsi.

Dabak se je bil tudi popolnoma unesel. Z cnalomarno zadaj prekrizanimi rokami, je poskakoval kakor jelen, postajal s čudnimi gibi pred naprotnico in drobil, kot bi se ne premaknil z mesta. Nato pa je stresal glavo, da bi odstranil znoj, ki mu je obilaval obraz, pripravljaj se, kot bi odskočil nazaj.

Kristina, ki je zalezovala vsako njegovo stopinjo, se je nalahno in po prstih zaganjala proti njemu, toda on se je spuščal proti njej, da se je nehote nahajala tako blizu njega, da je čutila njegov dihanje vročino, ki je prihajala iz razžarjenega moškega obličja. Nato pa se je polagoma oddaljeval in jo, ne da bi čutila, zvaljbal za seboj, kot bi se šali. Premoč, moško premoč je bilo zaznati v vsakem njegovem gibu in je Kristina nehote pri-

hajala pod njegov vpliv. Trudila se je na vso moč, da bi ga premagala, toda po enournem boju je odnehala. Bila je brez moči in zasopla, Obrislala si je pot z obraza in komaj spregovorila od utrujenosti.

"Ne morem več... Premagal si me!" In od strašnega eramu bi kmalu zajakala. "Premagal si me — priznam!" je ponovila, kot bi govorila sama sebi. Utrujen gajdar je nehal igrati. Dabak je še zadnjič skočil in je prav tako utrujen in zasopel nehal. Množica je bušila v vesel smeh. — Stotero prsi si je oddahnilo, stotero od dolgega gledanja zamreženih oči se je razjasnilo. Kristino so začele zbadati tovarišice. Djado Korčan pa se je eamo smejal. Dabak si je brisal pot z obraza.

"E, premagal si me — priznam!" mu je rekla nasprotnica, ki jo je bilo sram, in si je skrila obraz med roke. "Stava, stava naj se izpolni!" so zavpili nekateri in začeli zbadati Kristino. Ona pa se je vzravnanla in skoro v solzah odgovorila: "Kaj?... Jaz držim besedo!" Vsi so utihnili. Besede so bile toli drzne!

"Da, jaz vztrajam pri besedi!" je ponovila odločno in se okrenila k Dabaku. "Ali je res?" je hotel potrdila. "Res!" je rekla odločno. Dabak je stopil k njej in ji pred vsemi obesil zlatnike okoli vratu. "Tedaj te bom vedel domov!" "Vodi me!" je dejala in ga prijala za roko.

Dabak se je nasmehnil in je povedel proti vasi. Množica je radostno zvalovila in jima sledila. "Hej, Dabak, kaj pa z mlinom na veter?" je zavpil za znima Djado Korčan. "Našel sem drugega!" je odvrnil veselo Dabak. Gluhi starček se je tako iz srca zasmejal, da mu je padla celo pipa iz ust.